MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

KÄSKKIRI

03.02.2020 nr 17

Programmi „Ehituse programm aastateks 2020–2023" kinnitamine

Riigieelarve seaduse § 20 lõike 4 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2019. a määrusega nr 117 „Valdkonna arengukava ja programmi koostamise, elluviimise, aruandluse, hindamise ja muutmise kord“ kinnitan programmi „Ehituse programm aastateks 2020–2023“ (lisatud).

(allkirjastatud digitaalselt)
Taavi Aas
majandus- ja taristuminister

KINNITATUD
majandus- ja taristuministri 03.02.2020
käskirjaga nr 17

Ehituse programm aastateks 2020–2023

Programmi koostaja ja vastutaja	Ehitus- ja elamuosakond, ehituse asekantsler
Programmi eelnõu valmimise aeg	10.01.2020
Vormi sisu kasutamise selgitus	Vorm on abiks riigi eelarvestrateegia (RES) protsessi sisendina koostatava programmi dokumendi eelnõu koostamiseks. Programmi eelnõu kohandatakse RES-ist ja riigieelarvest lähtuvalt. Programmi kinnitab minister käskkirjaga.

Sisukord

Sisukord....2
1. Programmi esileht....3
2. Sissejuhatus....4
3. Programmi juhtimiskorraldus....4
4. Programmi eesmärk, mõõdikud ja eelarve....7
4.1 Programmi eesmärk....8
4.2 Programmi mõõdikud....8
4.3 Programmi eelarve....8
5. Olukorra lühianalüüs....8
MEEDE 1: Jätkusuutlik ehitus ja planeerimine....12
Programmi tegevus 1: E-ehitus....12
Programmi tegevus 2: Ehitatud keskkonna jätkusuutliku arengu tagamine....13
Programmi tegevus 3: Ehitiste energiatõhususe suurendamine....16
MEEDE 2: Jätkusuutlik ja kättesaadav elamufond....19
Programmi tegevus 4: Eluasemepoliitika....19

1. Programmi esileht

Tulemusvaldkond	Ettevõtlus ja innovatsioon (EI)
Tulemusvaldkonna eesmärk	Toetada Eestis arengule ja ekspordile orienteeritud, rahvusvaheliselt konkurentsivõimelist ja usaldusväärset majandus- ja elukeskkonda, kus ettevõtjatel on võimalus teenida rohkem tulu suure lisandväärtusega toodete ja teenuste eest ning sellega luua majanduskasv, mis jõuab kõigi Eesti elanikeni[1].
Valdkonna arengukava	Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020[2]
Programmi nimi	Ehituse programm
Programmi eesmärk	Kujundada parimad tingimused ehitatud keskkonna eluterveks arenguks. Luua keskkond ja eeldused ehitussektori ettevõtete ning ehitatud keskkonna rahvusvahelise konkurentsivõime kasvuks. Soodustatakse arengut seal, kus esinevad ehitatud keskkonna turutõrked, et inimesed tahaksid Eestis elada ja töötada. Tänu paremale ja kulutõhusamale elukeskkonnale paraneb Eesti inimeste tarbimisvõime. Pannakse alus järjepidevale majanduskasvule, mis jõuab kõigi Eesti elanikeni.
Programmi periood	2020–2023
Peavastutaja (ministeerium)	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutus ja isik)	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA), Sihtasutus KredEx
Kaasvastutaja ministeerium ja selle valitsemisala asutused	Ei ole

[1] Riigi eelarvestrateegias 2018–2021 on TUV eesmärk „Tootlikkus töötaja kohta Euroopa Liidu keskmisega võrreldes on tõusnud 80%-ni“, mis on käesolevas dokumendis mõõdik. https://online.le.ee/wp-content/uploads/2017/04/RES_2018-2021.pdf lk 21

[2] http://kasvustrateegia.mkm.ee/

2. Sissejuhatus

Ehituse programm (edaspidi programm) hõlmab kahte ehitatud keskkonna arenguga seotud meedet, milleks on jätkusuutlik ehitus ja planeerimine ning jätkusuutlik ja kättesaadav elamufond (vt Joonis 1). Programmi eesmärk: luua keskkond ja eeldused ehitussektori ettevõtete ning ehitatud keskkonna rahvusvahelise konkurentsivõime kasvuks. Soodustatakse arengut seal, kus esinevad ehitatud keskkonna turutõrked, et inimesed tahaksid Eestis elada ja töötada. Tänu paremale ja kulutõhusamale elukeskkonnale paraneb Eesti inimeste tarbimisvõime. Pannakse alus järjepidevale majanduskasvule, mis jõuab kõigi Eesti elanikeni.

Programmi tegevuste ja teenuste jagunemises lähtutakse Eesti ettevõtluse kasvustrateegiast 2014-2020. Samuti tuginetakse Eesti säästva arengu riiklikult strateegiale „Säästev Eesti 21“. Lisaks tuginetakse koostamisel olevale ehituse pika vaate arengudokumendile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) põhimäärusele.

Programmis keskendutakse ehitustegevuse ja ehitatud keskkonna arenguks vajalike eelduste loomisele, hoonefondi ja rajatiste kvaliteedi ning hoonete energiatõhusust suurendavate meetmete kättesaadavuse tagamisele. Kavandatud tegevused on vajalikud selleks, et luua ja säilitada kasutajasõbralik, turvaline ja keskkonnasäästlik elukeskkond, tagada otstarbekas, mõistlik ja säästlik maakasutus ning luua eeldused tõhusaks ja ohutuks ehitustegevuseks, mis ühtlasi ja tervikuna toetab Eesti majanduskasvu.

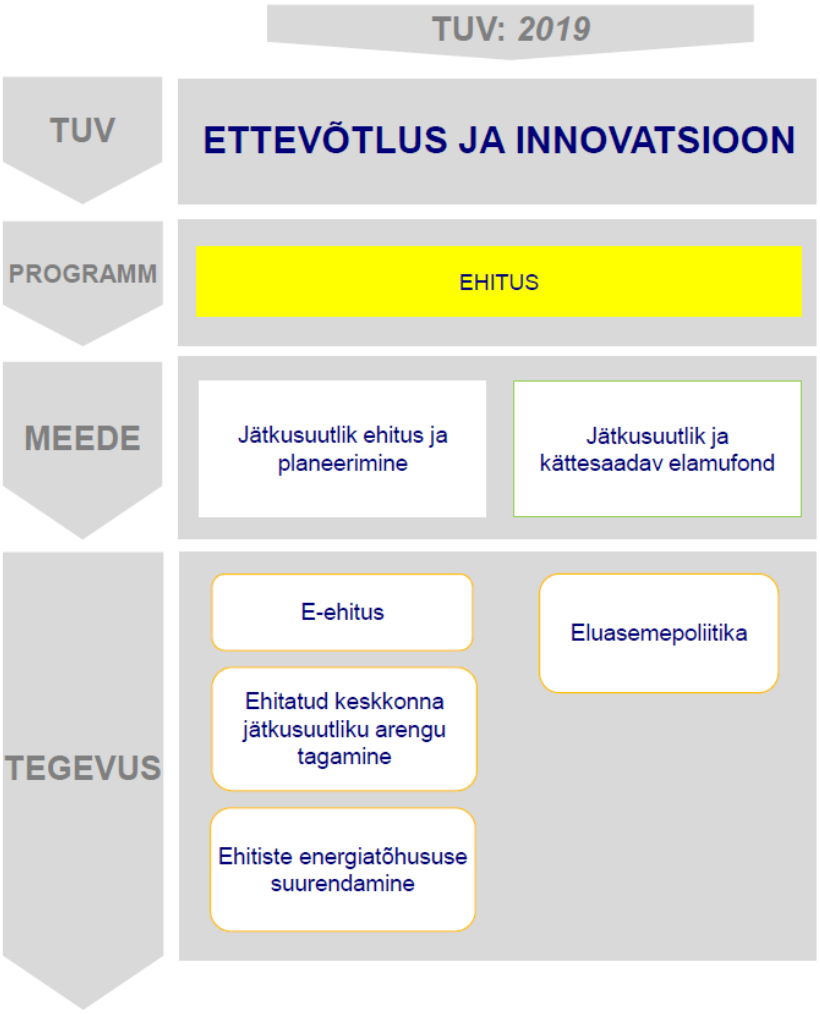

Joonis 1. Ehituse programm

3. Programmi juhtimiskorraldus

Ehituse programmi eest vastutab ehituse asekantsler. Programmijuhi ülesanne on programmi koostamise ja uuendamise eestvedamine, elluviimise ja seire koordineerimine, programmi ja tulemusvaldkonna arengukavade väljatöötamine ning infovahetuse korraldamine.

Programmi sisulise koostamise, elluviimise ja seire eest vastutab ehitus- ja elamuosakond.

Ehituse programm on seotud järgmiste riiklike strateegiate ja arengukavadega ehk tugineb nendes seatud eesmärkidele:

- **Ettevõtluse kasvustrateegia** 2014–2020;
- **Ehituse pikk vaade** (koostamisel);
- **Eesti säästva arengu riiklik strateegia** „Säästev Eesti 21“;
- **Üleriigiline planeering** „Eesti 2030+“;
- **Majandusarengu strateegia** 2020+;
- **Eesti infoühiskonna arengukava** 2020;
- **Transpordi arengukava** 2014-2020;
- **Energiamajanduse arengukava** aastani 2030 „ENMAK 2030“;
- **Laste ja perede arengukava** 2012-2020.

Valdkonna eest vastutav minister esitab programmi eelnõu Rahandusministeeriumile üks kord aastas ning see avalikustatakse MKM-i veebilehel. Pärast programmi kinnitamist koostatakse programmi rahastamiskava. Programmi tulud, kulud ja finantseerimistehingud kinnitatakse riigieelarve seadusega ning meetmete eelarved ministri liigendusega. Programmi seire toimub vähemalt kaks korda aastas. Ehitus- ja elamuosakond koostab igal aastal programmi rakendamise kohta tulemusaruande.

Ehituse programmi raames leidub mitmeid koostööpunkte ministeeriumide ja nende valitsemisala asutustega. Kõige sagedam on koostöö järgmiste üksustega seoses nimetatud teemadega:

- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium:
    - **Energeetika osakond -** Hoonete energiatõhususe poliitika;
    - **Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakond -** Rahvusvaheline ehituspoliitika;
    - **Infotehnoloogiaosakond -** Ehitusandmete ja menetlusprotsessidega seotud keskkondade haldamine;
    - **Riigi infosüsteemide osakond -** E-riigi ja e-ehituse taristu ühtsed põhimõtted;
    - **Majandusarengu osakond -** Ehituse tootlikkuse ja majandusmõju edendamine;
    - **Siseturu osakond -** Ehitusalase majandustegevuse, ehitustoodete ja ehitiste tehnilistele osadele kohalduvate nõuete koordineerimine;
    - **Transpordi arengu ja investeeringute osakond -** Transporditaristu arendamine;
    - **Teede- ja raudteeosakond -** Ehitusõigus teede ja raudteede valdkonnas;
    - **Välisvahendite osakond -** Ehituse arengumeetmete rahastuspoliitika;
    - **Tehnilise järelevalve amet -** Riiklik järelevalve ehitatud keskkonna nõuete üle;
    - **Sihtasutus KredEx -** Elamumajanduse meetmete rakendamine;
    - **Maanteeamet -** Ehitusprotsesside parim praktika ja järelevalve teede alal;

  - **Lennuamet -** Lennuohutusega seonduva ehitise riiklik järelevalve.

- Rahandusministeerium:
  - **Riigivara osakond -** Ehitus- ja kinnisvarainvesteeringute koordineerimine;
  - **Planeeringute osakond -** Ehitus- ja planeerimisõiguse seonduvad küsimused;
  - **Riigieelarve osakond -** Elamumajanduse finantsmeetmete rahastamine;
  - **Regionaalarengu osakond -** Elamupoliitika regionaalse tasakaalu küsimused;
  - **Riigi Kinnisvara AS -** Ehitusprotsesside parima praktika jagamine hoonete alal;
  - **Statistikaamet -** Ehitusinfo kvaliteedi parandamine.
- Justiitsministeerium:
  - **Õiguspoliitika osakond -** Ehitus- ja planeerimisõiguse, asja- ja võlaõiguse ning muu seotud õigusloome koordineerimine.
- Sotsiaalministeerium:
  - **Rahvatervise osakond -** Ehitustehnilised nõuded ja nende täitmise järelevalve;
  - **Võrdsuspoliitikate osakond -** Ehitatud keskkonna ligipääsetavus;
  - **Terviseamet -** Ehitustehniliste terviseohutusega seotud nõuete järelevalve.
- Siseministeerium:
  - **Pääste- ja kriisireguleerimise poliitika osakond -** Tuleohutuse alased ehitusnõuded;
  - **Päästeamet -** Ehitiste tuleohutuse järelevalve ja parim praktika.
- Keskkonnaministeerium:
  - **Veeosakond -** Nõuded vee- ja kanalisatsiooniehitistele ning nende täitmise järelevalve;
  - **Välisõhu ja kiirgusosakond -** Ehitustehnilised nõuded kiirgusohutuse osas;
  - **Keskkonnaamet ja Keskkonnainspektsioon -** Teatud ehitustehniliste nõuete järelevalve;
  - **Maa-amet -** Ehitatud keskkonna info kogumine ja süstematiseerimine.
- Kultuuriministeerium:
  - **Kunstide osakond -** Arhitektuuripoliitika;
  - **Kultuuriväärtuste osakond -** Muinsuskaitsealased nõuded.
  - **Muinsuskaitseamet -** Muinsuskaitsealaste nõuete rakendamine ja järelevalve.
- Haridusministeerium:
  - **Sihtasutus Kutsekoda -** Ehitusvaldkonna kvalifikatsiooninõuete alane infovahetus.

Lisaks toimub ehituse programmi erinevatel teemadel pidev koostöö kohaliku omavalitsuse üksustega (edaspidi KOV) ning TTJA-ga, kelle ülesandeks on muuhulgas ehitusõiguse rakendamine ja järelevalve. Ehituse programmi tegevused tagavad keskkonna, milles KOV-d ja TTJA saavad oma toiminguid tõhusalt ja kvaliteetselt sooritada. KOV-de planeeringutega seotud otsustest tuleneb ka teave Eesti ehitatud keskkonna arenguperspektiivi kohta, mis on aluseks riikliku ehitus- ja elamupoliitika kujundamisel.

Programmi koostades on arvestatud ehitussektorisse panustavate ja seda mõjutavate erialaliitude ning teiste katusorganisatsioonidega, kellest peamised on:

- **Eesti Linnade ja Valdade Liit;**
- **Eesti Ehitusettevõtjate Liit;**
- **Eesti Ehituskonsultatsiooniettevõtete Liit;**
- **Eesti Arhitektide Liit;**
- **Eesti Maastikuarhitektide Liit;**
- **Eesti Sisearhitektide Liit;**
- **Eesti Ehitusinseneride Liit;**
- **Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit;**
- **Eesti Omanike Keskliit;**
- **Eesti Kütte- ja Ventilatsiooniinseneride Ühendus;**
- **Eesti Geodeetide Ühing;**
- **Eesti Veevarustuse ja Kanalisatsiooni Inseneride Selts;**
- **Eesti Vee-ettevõtete Liit;**
- **Eesti Soojustehnikainseneride Selts;**
- **Eesti Veeühing;**
- **Tallinna Tehnikaülikooli ehitusinstituut;**
- **Tallinna Tehnikakõrgkooli ehitusteaduskond;**
- **Eesti Kinnisvara Korrashoiu Liit;**
- **Eesti Korteriühistute Liit;**
- **Eesti Puitmajaliit;**
- **Digitaalehituse klaster;**
- **Avaliku sektori tellijate BIM töörühm.**

Rahvusvaheliselt mõjutavad ehituse programmi tegevusi EL õigusaktid, millest peamised on:

- **Ehitustoodete määrus** (Construction Product Regulation ehk CPR) ehk Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) nr 305/2011;
- **Hoonete energiatõhususe direktiiv** (Energy Performance of Buildings Directive ehk EPBD) ehk Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2010/31/EL;
- **Energiatõhususe direktiiv** ehk Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2012/27/EL.

Rahvusvaheliselt mõjutavad ehituse programmi veel järgmised algatused:

- **EU BIM Task Group** – EL-i liikmesriikide digitaalehituse parima praktika jagamise töörühm;
- **Genfi ÜRO jätkusuutliku elamumajanduse harta** - jätkusuutliku elamumajanduse põhimõtted;
- **ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon** – tingimused ehitatud keskkonna ligipääsetavusele.

4. Programmi eesmärk, mõõdikud ja eelarve

4.1 Programmi eesmärk

Kujundada parimad tingimused ehitatud keskkonna eluterveks arenguks. Luua keskkond ja eeldused ehitussektori ettevõtete ning ehitatud keskkonna rahvusvahelise konkurentsivõime kasvuks. Soodustame arengut seal, kus esinevad ehitatud keskkonna turutõrked, et inimesed tahaksid Eestis elada ja töötada. Tänu paremale ja kulutõhusamale elukeskkonnale paraneb Eesti inimeste tarbimisvõime. Pannakse alus järjepidevale majanduskasvule mis jõuab kõigi Eesti elanikeni.

4.2 Programmi mõõdikud

Programmi mõõdikud on seotud tööjõutootlikkuse ning energiatõhususega (vt Tabel 1).

Tabel 1. Programmi mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	**Algtase (2018)**	**Sihttase 1 (2020)**	**Sihttase 2 (2021)**	**Sihttase 3 (2022)**	**Sihttase 4 (2023)**
Sektori tööjõutootlikkus Allikas: Eurostat	46 %	50 %	52 %	54 %	57 %
Kodumajapidamiste elektri- ja soojusenergia tarbimine Allikas: Statistikaamet	5,6 TWh	5,4 TWh	5,3 TWh	5,2 TWh	5,1 TWh

4.3 Programmi eelarve

Tabel 2. Programmi eelarve

Eelarve jaotus	**2020 eelarve**	**2021 eelarve**	**2022 eelarve**	**2023 eelarve**
Kulud	22 813 008	21 192 354	10 259 841	10 270 249
sh välistoetused ja kaasrahastus	5 710 714	1 957 012	82 132	82 132
investeeringud	0	0	0	0
sh välistoetused ja kaasrahastus	0	0	0	0
Mitterahalised kulud	187 600	174 426	173 152	173 152

5. Olukorra lühianalüüs

Programmiga kujundatakse parimad tingimused ehitatud keskkonna eluterveks arenguks. See tähendab, et ehitussektori areng on pidev ja stabiilne, õiguslik keskkond on paigas, valdkond on atraktiivne ja innovaatiline ning tõmbab innukaid pädevaid inimesi ligi. Töötajate palgad on head ja ettevõtete kasum kasvab, kasvab eksport ja e-ehituse teenuste rahvusvaheline levik. Arendajad loovad uusi, funktsionaalseid ja jätkusuutlikke hooneid ning pilkupüüdvaid rajatisi, mis sobituvad maastikku ja ümbritsevasse elukeskkonda, andes olemasolevale ruumile maksimaalset võimalikku lisandväärtust.

Meetmete ja programmi tegevuste valikul on lähtutud MKM-i põhimääruses sätestatud tegevustest ja programmi eesmärkidest. Jätkusuutlik ehitus ja planeerimine hõlmab tegevusi, mis on vajalikud Eesti ehitatud keskkonna kvaliteedi ja tõhusa arengu saavutamiseks. Jätkusuutlik ja kättesaadav elamufond on eraldi meetmena vajalik selleks, et igal Eesti inimesel oleks võimalus turvalisele, keskkonda ja tervist säästvale ning meeldivale kodule sõltumata asukohast. Sellega loob riik soodsad tingimused nii rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise ettevõtluse, ehitatud ruumi kui ka võimeka tarbijaskonna näol.

Ehitusega seotu kõrval on oluline elamumajanduse poliitika, mille korraldamise eest vastutab reeglina kohalik omavalitsus. Viimastel aastatel on aga esile kerkinud probleemid, mida tuleks lahendada kohalike omavalitsuste üleselt, eelkõige arvestades regionaalarengu suuremaid trende nagu näiteks ebaühtlane elanike arvu ja kinnisvarahindade areng. Omaette probleemiks on kujunenud tühjenevad korterelamud piirkondades, kus kinnisvaraturg ei toimi. Arvestades, et avaliku sektori omandis on alla 2% kogu

elamufondist, raskendab see fakt nii kohalike kui ka riiklike elamuvaldkonna poliitikate elluviimist. Siiski saab eluasemete renoveerimistöid ja ka elupiirkondade uusarendusi keskselt koordineerituna teha tavapärasest tunduvalt soodsamalt ja kvaliteetsemalt.

Programmiga lahendatakse väljakutsed, millest olulisemad on järgmised:

- Ehitussektori tootlikkus moodustab Eestis umbes 50% EL keskmisest. Eesmärk on Eestis jõuda EL-i keskmisele tasemele aastaks 2030[3] (vt. joonis 2);
- Hoonete energiatarve moodustab riigi energiatarbest umbes 50%, EL-i keskmine on umbes 40% (vt. joonis 3). Seega on energiatarbimise vähendamine hoonetes kliima- ja energiapoliitika üks olulisemaid prioriteete[4];
- Liginullenergiahoone energiatõhususarvu väärtusele vastavaid eluruume on Eestis vähem kui 1 %. Eesmärk on, et aastaks 2050 vastab Eesti elamufondist kolmandik liginullenergiahoone energiatõhususarvu väärtusele ja hoonete sisekliima kehtivatele standarditele;
- Elamufondi teoreetiline taastuvvajadus on umbes 1% uusehitisi ja 2% renoveeritud ehitisi aastas. Eestis lisandub uusi hooneid umbes 0,5% ja renoveeritakse umbes 1% aastas, mis jääb vajadusele ligi kahekordselt alla (vt. joonis 4). Eesmärk on saavutada ja stabiilselt säilitada teoreetilise taastuvvajaduse määr;
- Uut ja korrastatud elamufondi lisandub eelkõige Tallinna ja Tartu mõjupiirkonnas ning vähesel määral teistes maakonnakeskustes (vt. joonis 5). Elamupoliitikat on vaja riiklikult koordineerida, et vältida segregatsiooni ja ääremaastumist. Eesmärk on tagada kvaliteetse elamufondi olemasolu igas Eesti piirkonnas.

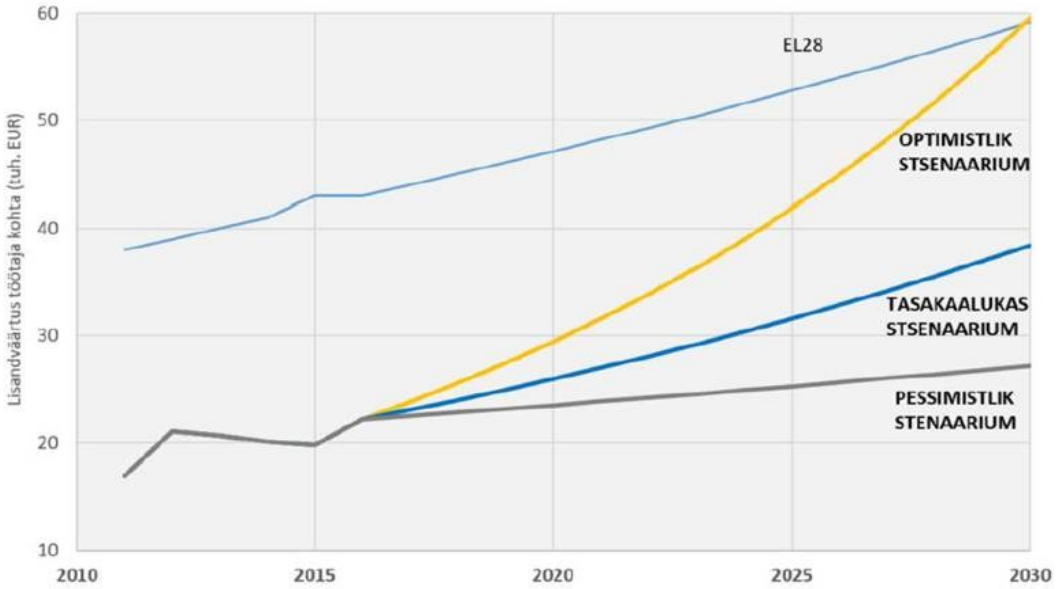

Joonis 2. Ehituse tootlikkuse jõudmine EL-i keskmisele tasemele aastaks 2030

[3] Tartu Ülikool (2018). *Ehitussektori tootlikkuse, lisandväärtuse ja majandusmõju analüüs*
[4] Vabariigi Valitsus (2017). *Energiamajanduse arengukava aastani 2030*

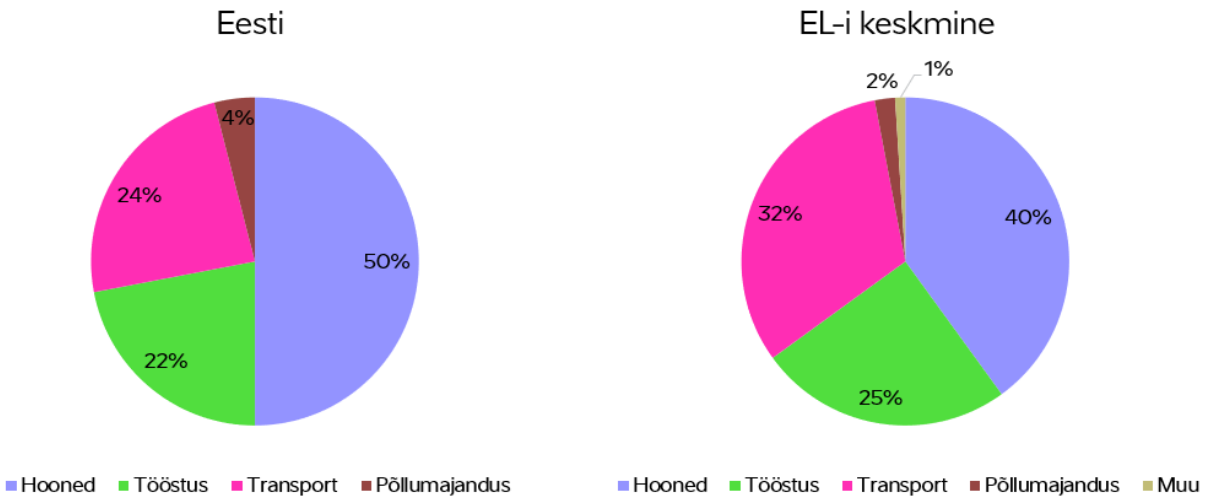

Joonis 3. Hoonete energiatarbe osakaal vastavalt Eesti ja EL-i summaarsest energiatarbest

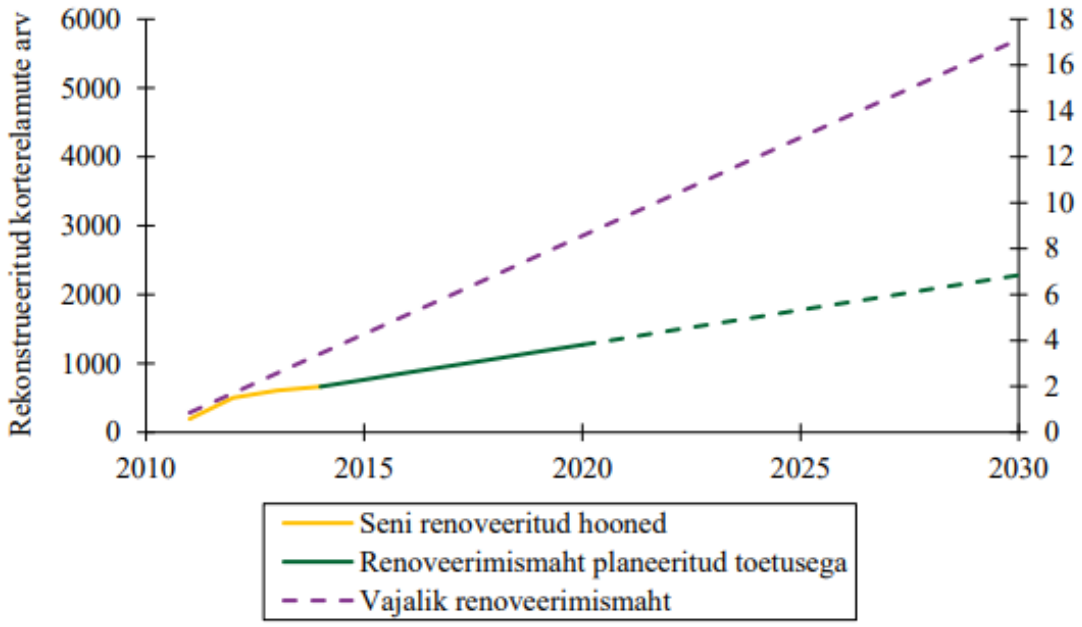

Joonis 4. Tegelik ja vajalik korterelamute renoveerimise määr

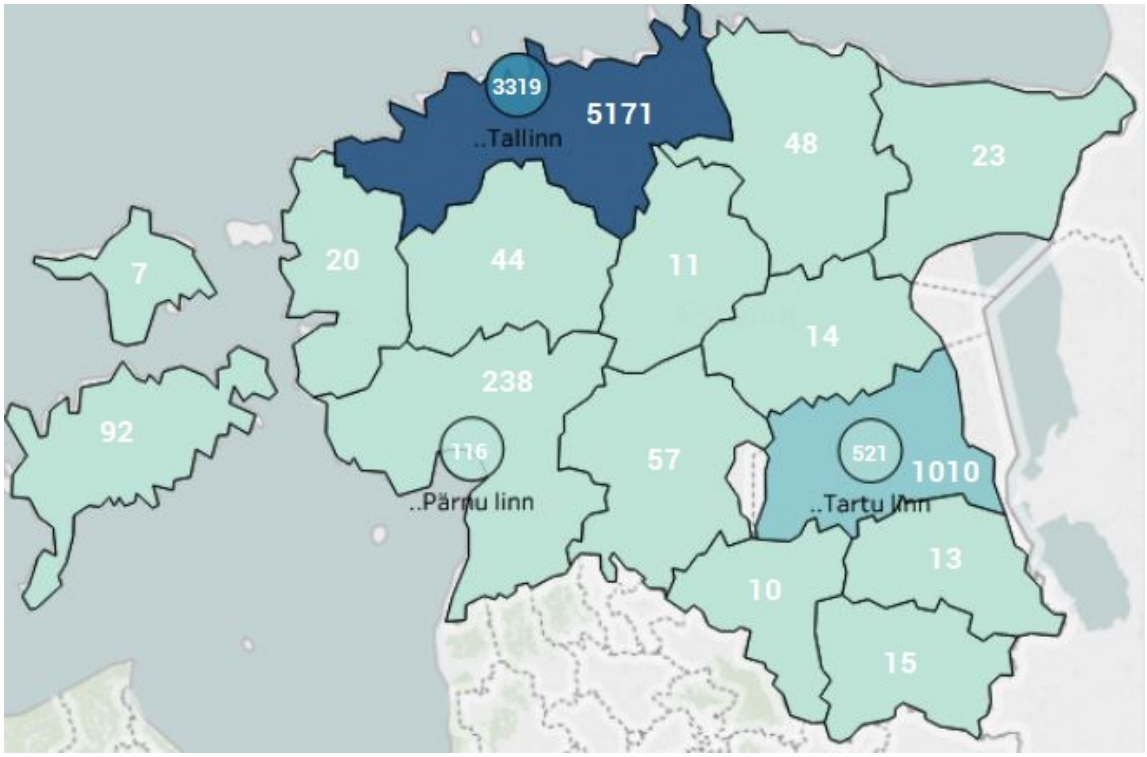

Joonis 5. 2018. aastal lisandunud uued eluruumid maakondade lõikes

MEEDE 1: Jätkusuutlik ehitus ja planeerimine

Jätkusuutlik ehitus ja planeerimine hõlmab majanduslikult, ökoloogiliselt ja sotsiaalselt läbimõeldud ehitatud keskkonda[5] arendavaid protsesse ning ehitussektori tootlikkuse tõstmist eeskätt läbi digitaliseerimise ja terviklikuma planeerimise.

Meetme eesmärk: Saavutada ehitussektoriga seotud ettevõtete kõrge rahvusvaheline konkurentsivõime ja parim ehitatud keskkond. Nii uute kui ka olemasolevate ehitiste osas tagatakse võimalikult keskkonnasäästlikud, energiatõhusad, ligipääsetavad, turvalised, tervist säästvad ja muul moel kvaliteetsed lahendused. Ehitatud keskkonda luuakse efektiivselt ja majanduse ühtlast arengut soodustavalt. Ehituse tootlikkuse tõstmiseks arendatakse välja vastav digitaaltaristu. Tagatakse vastav õiguslik keskkond ja selle tõhus rakendamine, riiklik visioon ning teavitustegevus.

Tabel 3. Meetme mõõdik

Mõõdik, sh allikas	**Algtase (2018)**	**Sihttase 1 (2020)**	**Sihttase 2 (2021)**	**Sihttase 3 (2022)**	**Sihttase 4 (2023)**
Koht Doing Business ehituslubade andmise tõhususe edetabelis Allikas: www.doingbusiness.org	14	1-10	1-5	1-5	1-5

Programmi tegevus 1: E-ehitus

Programmi tegevuse oodatav tulemus: E-ehituse keskkond annab usaldusväärset infot ehitus- ja kinnisvarasektorit puudutavate otsuste langetamiseks ja analüüside koostamiseks; tagab ehitise elukaarega seotud menetluste tõhususe, lihtsuse ja läbipaistvuse ning soodustab ehitus- ja kinnisvarasektori digitaliseerimist, timmitud ehituse ja BIM-i kontseptsioonide levikut. E-ehituse keskkonna moodustavad nii E-ehituse platvorm, ehitisregister kui ka muud ehitusandmete digitaalseks käitlemiseks mõeldud riiklikud süsteemid ja meetmed.

E-ehituse keskkonna haldamisega on seotud järgmised teenused:

Teenus 1: Ehitise elukaare menetluskeskkonna üleval pidamine
Tagatakse tõhus, lihtne ja läbipaistev keskkond ehitise elukaarega seotud menetluste tegemiseks ning erinevate sündmusteenustega sidumiseks. Ehitisregistrist arendatakse nii ettevõtjatele, järelevalveasutustele kui ka teistele ehitusprotsessis osalistele tõhus keskkond (e-ehituse platvorm), et kiirendada menetlusi ja tõsta nende kvaliteeti. Uute tõhusamate toimingutega hoitakse kokku ressursse ning luuakse alus kvaliteetsele ehitusandmete korjele.

Teenus 2: Eesti ehitatud keskkonna andmete haldamine
Ehitus- ja kinnisvarasektorit puudutavate otsuste langetamiseks ja analüüside koostamiseks antakse usaldusväärset infot läbi riiklikult tagatud digitaalse keskkonna. Teenusega võimaldatakse nii menetlustest kui ka mujalt tulnud infot säilitada süstematiseeritud kujul ja võimaldada selle hilisemat kasutamist erinevate teenuste[6] võimaldamiseks. Sellega soodustatakse ehitusvaldkonnaga seotud tegevuste

[5] Ehitatud keskkonnana mõistetakse käesolevas dokumendis kogumina kõiki ehitisi, mida on ehitatud, mis on ehitamisel või mille ehitamist kavandatakse. Ehitusseadustiku § 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt on ehitis inimtegevuse tulemusel loodud ja aluspinnasega ühendatud või sellele toetuv asi, mille kasutamise otstarve, eesmärk, kasutamise viis või kestvus võimaldab seda eristada teistest asjadest. Ehitis on hoone või rajatis.
[6] Sealhulgas on lähem prioriteet registripõhise rahva- ja eluruumide loenduse võimaldamine, kuid aastaks 2023 on prognoositud vähemalt 75 kasutusloo põhise avaliku ja erasektori e-teenuse pakkumine e-ehituse platvormil

standardiseerimist, automatiseerimist ja digitaliseerimist, mis on olulised eeldused Eesti majanduse tootlikkuse tõusule.

Teenus 3: Ehitise elukaare protsesside digitaliseerimine
Ehitistega seotud andmete jagamine toimub tõhusalt ning infokadudeta nii riigi, kohaliku omavalitsuse kui ka erasektori teenuse osutajate vahel. Tõstetakse erasektori algatusvõimet, motivatsiooni ja suutlikkust uute digitaalsete lahenduste rakendamiseks. Teenuse abil luuakse ehitus- ja kinnisvarasektoris eeldused andmete kasutamiseks oma tegevuste tõhustamise ja kvaliteetsema elukeskkonna tagamise nimel. Soodustatakse eesrindlike digitaalsete teenuste levikut ehitus- ja kinnisvarasektoris. Avaliku ja erasektori vaheline infovahetus toimub üksnes kaasaegse digitaalsete lahenduste praktika kohaselt, mis annab riigiga suhtlevatele ettevõtjatele edasiseks arenguks vajaliku kogemuse.

Tabel 4. Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Programmi tegevus: E-ehitus					
Ehitusloa menetlemise aeg päevades alates selle sisestamisest ehitisregistrisse Allikas: MKM	36 päeva	33 päeva	32 päeva	30 päeva	28 päeva
Teenus 1: Ehitise elukaare menetluskeskkonna üleval pidamine					
Menetluste läbiviimise aeg ja kulgemine avalikustatud Allikas: MKM	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
Ehitise infomudelite hulk ehitusloa taotluse lisana Allikas: MKM	0	0	3	50	120
Ehitise infomudelite hulk kasutusloa taotluse lisana Allikas: MKM	0	0	2	30	70
Teenus 2: Eesti ehitatud keskkonna andmete haldamine					
Ehitisregistri andmekvaliteedi määratlemine "REGREL"[7] vaates ja tagamine nõutud määratluse piires Allikas: MKM	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
Teenus 3: Ehitise elukaare protsesside digitaliseerimine					
E-ehituse platvormiga liidestatud registrite arv Allikas: MKM	0	1	3	10	15
E-ehituse platvormil pakutavate avaliku sektori teenuste arv Allikas: MKM	0	10	20	35	50
E-ehituse platvormil pakutavate erasektori teenuste arv Allikas: MKM	0	0	5	10	25
E-ehituse platvormi kasutajate arv Allikas: MKM	0	11 000	18 000	21 000	25 000

Programmi tegevus 2: Ehitatud keskkonna jätkusuutliku arengu tagamine

[7] Registripõhine rahva ja eluruumide loendus (REGREL) - https://www.stat.ee/regrel

Ehitatud keskkonna jätkusuutliku arengu mõiste hõlmab eelkõige Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 305/2011 lisas 1 sätestatud ehitistele esitatavaid põhinõudeid ja nende täitmise tagamist[8]. Ehitussektor koos arhitekti- ja inseneriteenuste, ehitusmaterjalide tootmise ning kinnisvarasektoriga moodustab ettevõtete arvu poolest umbes 22%[1]. Nimetatud tegevused panustavad riigi majandusse umbes 17%[1]. Suure mõjupotentsiaali tõttu tegeleb riik ka tingimuste loomisega selleks, et vastav ettevõtlus soodustaks Eesti majandusarengut parimal võimalikul moel.
Programmi tegevuse oodatav tulemus: Planeerimis- ja ehitustegevus toimub majanduslikult, ökoloogiliselt ja sotsiaalselt jätkusuutlikult. Ehitatud keskkonna loomisel arvestatakse avalikkuse huve; pakutakse võimalikult kvaliteetne alus kõigi teiste majandusharude arenguks; tagatakse kasutajale võimalikult turvaline, tervist säästev ja meeldiv elukeskkond; seda on tõhus ülal pidada ning selles kasutatud vastavad lahendused ja tooted on ohutud ning rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised.

Ehitatud keskkonna jätkusuutliku arenguga on seotud järgmised teenused:

Teenus 1: Ehitustoodete poliitika kujundamine
Juhindudes EL ühtse siseturu ja kaupade vaba liikumise põhimõtetest[9] tegeletakse turutõkete vähendamise ja võrdsete võimaluste tagamisega Eesti ehitusmaterjalide turu osalistele. Ühtlasi luuakse tingimused selleks, et Eesti ettevõtjad panustaksid ehitatud keskkonna loomisse üksnes ohutute ja kvaliteetsete ehitustoodetega. Nimetatud tegevused on eelduseks sellele, et Eesti ehitustooted oleksid rahvusvaheliselt kõrge konkurentsivõimega ja vastav tööstus soodustaks Eesti majandusarengut parimal võimalikul moel.

Teenus 2: Majandusarengut toetava ehitussektori poliitika kujundamine
Ehitus koos kinnisvarasektoriga moodustab ligi 17% kogu Eesti majandusest. Ehitustegevus reageerib üldjuhul majandusolukorrale ajaliselt hiljem, st ehitus- ehk pakkumistsükkel järgneb alati nõudlustsüklile teatava viitajaga. Seetõttu on ehitussektoril majandustsükli langusfaasis ehitustegevuse inertsusest tingituna kalduvus ületootmisele. Ehitussektorile on iseloomulik ka tulude ja kulude (rahavoogude) volatiilsus ning tundlikkus majanduse konjunktuurimuutustele. Lisaks on ehituststüklid üheks olulisimaks tsüklilisuse allikaks kogumajanduses. Seega keskendutakse käesoleva teenusega poliitikale, mis võimaldaks ehitusinvesteeringuid ajatada majanduse langusfaasi kui majanduse tõusufaasis tuleks investeeringuid pigem vähendada. Investeeringute ajastamine ja pikk kavandamine eeldab ka terviklikku planeerimist.

Ehitussektorit iseloomustatakse globaalselt sageli kui madala tootlikkuse ja aeglase lisandväärtuse kasvuga sektorit. Eesti ehitussektori tootlikkus jääb Euroopa Liidu keskmisele alla ligi kahekordselt. Nimetatud probleemi lahendamiseks tehakse MKM-i eestvedamisel koostööd teiste riigiasutuste ja erasektoriga, et luua ehituse pikk vaade.

Teenus 3: Ohutu ja toimiva ehitatud keskkonna poliitika kujundamine
Avaliku õiguse vaatest kujundatakse ehitatud keskkonda eelkõige planeerimisseaduse ja ehitusseadustiku alusel. Riiklikult ühtlustatud ruumilise planeerimise abil luuakse eeldused ühiskonnaliikmete vajadusi ja huve arvestavaks, demokraatlikuks, pikaajaliseks, tasakaalustatuks ja jätkusuutlikuks ehitatud keskkonna arenguks. Ehitusseadustiku kohaselt tagatakse ehitatud keskkonna ohutus ja keskkonnasäästlikkus. Antud teenuse raames tagatakse eelkõige ühtlane õiguskeskkond ja selle rakendamine, mis võimaldab eelnimetatud eesmärke saavutada.

Teenus 4: Ehitusvaldkonna järelevalve (TTJA)

[8] EL nr 305/2011 lisas 1 sätestatud põhinõuded on mehaaniline vastupidavus ja stabiilsus; tuleohutus; hügieen, tervis ja keskkond; kasutamise ohutus ja juurdepääs; kaitse müra eest; energiasäästlikkus ja soojapidavus ning loodusvarade säästev kasutamine.
[9] Euroopa Liidu toimise lepingu I ja II jaotis.

TTJA olemuslik pädevus on seotud ohutusjärelevalve teostamisega. Ohutusnõuete sisu kujundamine ja kontrollimine on riiklik ülesanne. Ehitusseadustikust tulenevalt kuulub ehitusaegne järelevalve eelkõige kohalike omavalitsuste pädevusse ning kasutuses olevate ehitiste ohutuse järelevalve on riigi pädevuses, mille läbiviijaks on TTJA. Antud tegevusega luuakse ohutut elukeskkonda, mille olemuseks on kõigi kasutuses olevate ehitiste ohutuse tagamine.

Teenus 5: Tegevus- ja kasutusõiguse andmine (ehitusohutus) (TTJA)
Ehitusseadustiku kohaselt on tegevus- ja kasutusõiguse andmine ehitus- ja kasutuslubade näol eelkõige kohaliku omavalitsuse ülesanne, kuid riiklikult oluliste või mitme pädeva asutuse menetlusse kuuluvate objektide puhul on tegemist riikliku ülesandega. TTJA väljastab ehitus- ja kasutuslubasid riigi eriplaneeringuga rajatavatele objektidele, avalikku veekogusse püstitatavatele ehitistele, raudtee infrastruktuurile, riigikaitselistele ja julgeolekuehitistele ning mitme asutuse pädevusse kuuluvatele ehitistele. Tegevusõiguse andmise käigus kontrollitakse planeeritava ehitiste vastavust alusdokumentidele ning kehtivatele nõuetele ning kasutusõiguse andmise käigus kontrollitakse valminud ehitiste nõuetele vastavust ning selle kasutamise ohutust. Antud teenusega tagatakse ohutute ja alusdokumentidele ning nõuetele vastavate ehitiste valmimine.

Tabel 5. Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	**Algtase (2018)**	**Sihttase 1 (2020)**	**Sihttase 2 (2021)**	**Sihttase 3 (2022)**	**Sihttase 4 (2023)**
Programmi tegevus: Ehitatud keskkonna jätkusuutliku arengu tagamine					
Uute nõuetele vastavate eluruumide lisandumine Allikas: Statistikaamet	5890 tk	6000 tk	6000 tk	6000 tk	6000 tk
Teenus 1: Ehitustoodete poliitika kujundamine					
Ehitustoodete ekspordimaht Allikas: Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit	176m €	192m €	198m €	204m €	210m €
Ehitustoodete impordimaht Allikas: Statistikaamet	106m €	116m €	120m €	123m €	127m €
Teenus 2: Majandusarengut toetava ehitussektori poliitika kujundamine					
Otsustes tuginetakse ehituse pikale vaatele Allikas: MKM	Ei	Ei	Jah	Jah	Jah
Teenus 3: Ohutu ja toimiva ehitatud keskkonna poliitika kujundamine					
Ehitise seisundist või ohutusnõuete rikkumisest tingitud inimelu nõudnud avariid Allikas: TTJA	0	0	0	0	0
Teenus 4: Ehitusvaldkonna järelevalve					
Ehitise seisundist või ohutusnõuete rikkumisest tingitud inimelu nõudnud avariid Allikas: TTJA	0	0	0	0	0
Teenus 5: Tegevus- ja kasutusõiguse andmine (ehitusohutus)					
Ehitise seisundist või ohutusnõuete rikkumisest tingitud inimelu nõudnud avariid Allikas: TTJA	0	0	0	0	0

Programmi tegevus 3: Ehitiste energiatõhususe suurendamine

Enam kui 50% kõikidest loodusvaradest muundatakse ehitusmaterjalideks ja -toodeteks. Euroopa Liidus tarbitakse 40% kogu tarbitud energiast hoonetes[2]. Eestis on see näitaja palju kõrgem, ulatudes üle 50%-i riigi lõppenergiatarbimisest (vt. joonis 3). Seega on ehitussektoril kaalukas roll kliimavaldkonna eesmärkide täitmisel. Teenuse raames kujundatakse koostöös teiste EL liikmesriikidega hoonete energiatõhususe poliitikat, mis on ambitsioonikas, kuid riigi majanduslike huvide ja meie ehitatud keskkonna kvaliteediga kooskõlas. Hoonete kasutamisaegne energiasääst ei tohi tulla hoonete sisekliima arvelt – pigem tuleb ka sisekliima kvaliteeti paralleelselt energiatõhususega arendada. Ehitiste energiatõhususe ja sisekliima tagamise poliitika kujundamisel ollakse paindlikud tehnoloogilise innovatsiooni suhtes, et tagada kulutõhusaimad lahendused ning parandada ehitussektoriga seotud ettevõtete rahvusvahelist konkurentsivõimet.

Lisaks püüeldakse antud teenuse raames selleni, et energia- ja kliimasääst oleksid käsitletud hoonete kasutamisaegsest energiatõhususest laiemalt, hõlmates näiteks ka ehitusmaterjalide tootmist, tarnet ja taaskasutamist.

Programmi tegevuse oodatav tulemus: Energiatõhususe ja sisekliima tagamise poliitika on ühtne, vastuoludeta, üldsusele selge ja tehnoloogilise innovatsiooni suhtes paindlik. Energiatõhususe ja sisekliima poliitika soodustab Eesti hoonefondi järjepidevat arengut kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivis sätestatud kohustustega. Ehitussektoris kasvab järjepidevalt teadlikkus kulutõhusate energiatõhusate lahenduste kasutamise osas.

Ehitiste energiatõhususe suurendamisega on seotud järgmised teenused:

Teenus 1: Ehitiste energiatõhususe poliitika kujundamine
Kujundatakse uuenduste suhtes paindlik keskkonnasäästliku ehituse ja energiatõhususe nõuete süsteem, mille raames sätestatud nõuded tagavad kuluoptimaalse energiatõhususe taseme. Nõuetest juhindutakse ehitisi püstitades, oluliselt rekonstrueerides ja olulise energiamõjuga tehnosüsteeme paigaldades. Nõuded on põhjalikult selgitatud ja täiendatud juhendava infoga. Esialgu keskendutakse hoonetele, kuid tulevikuperspektiivis vaadeldakse kogu ehitatud keskkonna keskkonnasäästlikkust.

Teenus 2: Energiamärgiste süsteemi haldamine
Tagatakse üldsusele selge ja eriala ekspertide poolt lihtsasti kasutatav energiamärgiste süsteem, mis väljendab selgelt hoonete energiatõhusust. Tõhus ja toimiv energiamärgiste süsteem annab eeldused hoonete energiatõhustamise meetmete tulemuslikkuse hindamiseks ning täiendavate poliitikameetmete väljatöötamiseks.

Teenus 3: Hoonete sisekliima poliitika kujundamine
Kujundatakse ühtne ja vastuoludeta sisekliima nõuete regulatsioon või parandatakse ülevaatlikkust olemasolevast regulatsioonist, milles esitatud nõuded võimaldavad tagada parimate soojus-, heli-, valgus-, kiirgus- jms omadustega elukeskkonda.

Teenus 4: Energiatõhususalase teadlikkuse tõstmine ja parima praktika koondamine
Tagatakse energiatõhususe alane oskusteave nii erialasel kui ka avalikul tasandil. Suunatakse energiatõhususe ja kliimasäästlikkuse osas optimaalsete lahenduste kasutuselevõtmist. Sellega tagatakse meie vastava valdkonna ettevõtete kõrge konkurentsivõime ka rahvusvahelisel tasandil.

Teenus 5: Energiatõhususe järelevalve (TTJA)
Antud teenusega tagatakse ehitusseadustikus ja selle rakendusaktides ette nähtud energiatõhususe nõuete täitmine. Järelevalve hõlmab endas nii väljastatud energiamärgiste õigsuse kontrolli, energiamärgiste väljastajate pädevuse kontrolli kui ka kinnisvaraarendajate, ehitajate ja energiaaudiitorite nõustamist. Samuti kontrollitakse avalike hoonete energiamärgistega varustatust.

Tabel 6. Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	**Algtase (2018)**	**Sihttase 1 (2020)**	**Sihttase 2 (2021)**	**Sihttase 3 (2022)**	**Sihttase 4 (2023)**
Programmi tegevus: Ehitiste energiatõhususe suurendamine					
Aktualiseeritud A energiatõhususarvu klassi märgiseid väikeelamutele Allikas: MKM	500	1500	2500	4000	6000
Aktualiseeritud A energiatõhususarvu klassi märgiseid korterelamutele Allikas: MKM	50	150	250	400	600
Teenus 1: Ehitiste energiatõhususe poliitika kujundamine					
Regulatsiooni vastavus hoonete energiatõhususe kehtivale direktiivile ja alusuuringutele Allikas: MKM	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
Teenus 2: Energiamärgiste süsteemi haldamine					
Hoone ja hoone osa müügikuulutustel esitatud energiamärgiste osakaal Allikas: TTJA	65 %	67 %	68 %	69 %	70 %
Avalike hoonete energiamärgistega varustatuse osakaal	50 %	60 %	65 %	70 %	75 %

Allikas: TTJA					
Teenus 3: Hoonete sisekliima poliitika kujundamine					
Sektoris järgitakse ühtselt esitatud hoonete sisekliima regulatsiooni Allikas: MKM	Ei	Ei	Ei	Jah	Jah
Teenus 4: Energiatõhususalase teadlikkuse tõstmine ja parima praktika koondamine					
Energiatõhususe valdkonna uuringute ja juhendmaterjalide kogus (lk) Allikas: MKM	1000 lk	1400 lk	1600 lk	1800 lk	2000 lk
Teenus 5: Energiatõhususe järelevalve					
Hoone ja hoone osa müügikuulutustel esitatud energiamärgiste osakaal Allikas: TTJA	65 %	67 %	68 %	69 %	70 %
Avalike hoonete energiamärgistega varustatuse osakaal Allikas: TTJA	50 %	60 %	65 %	70 %	75 %

MEEDE 2: Jätkusuutlik ja kättesaadav elamufond

Riigi elamupoliitika eesmärk on soodustada eluhoonete jätkusuutlikku uuenemist ning kvaliteetsete eluruumide kättesaadavust töö- ja elukohana tegusates piirkondades üle Eesti. Tagatakse eluasemepiirkondade mitmekesisus ja tasakaalustatud areng. Meetme tulemusena on kogu Eesti elamufond kvaliteetne, jätkusuutlik ja kättesaadav. Tänu madalamatele kulutustele eluruumile ja selle kasutamisele kasvab ligi poolte Eesti inimeste tarbimisvõime. Pannakse alus majanduskasvule kõigis Eesti piirkondades.

Meetme eesmärk: Eesti elamufond on kvaliteetne, jätkusuutlik ja kättesaadav. Tänu madalamatele kulutustele eluruumile ja selle kasutamisele kasvab ligi poolte Eesti inimeste tarbimisvõime. Pannakse alus majanduskasvule kõigis Eesti piirkondades.

Tabel 7. Meetme 2 mõõdik

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Otsustes tuginetakse elamumajanduse pikale vaatele või pikaajalisele rekonstrueerimise strateegiale Allikas: MKM	Ei	Ei	Jah	Jah	Jah

Programmi tegevus 4: Eluasemepoliitika

Programmi tegevuse oodatav tulemus: Tingimuste olemasolu eluasemeturul, mis võimaldavad kohalikel omavalitsustel, korteriühistutel, eluruumide omanikel ja üürnikel oma eluasemeprobleeme võimalikult iseseisvalt või erasektori kaasabil lahendada.

Seda tehakse õiguslike regulatsioonide, institutsionaalse korralduse ja riiklike toetusmeetmete abil. Eesmärkide elluviimisel tehakse elamusektori arendamisel koostööd valdkonnas tegutsevate ettevõtjate, institutsioonide, huvigruppide, siseriiklike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, samuti teiste elamumajandusega seotud valdkondade (sh regionaalpoliitika, ruumilise planeerimise, sotsiaalhoolekande, energeetika jms) ekspertidega.

Ehituse pika vaate arengudokumendi ja pikaajalise rekonstrueerimise strateegiaga lepitakse kokku ka elamuvaldkonna tervikliku arengu põhimõtted.

Elamupoliitikaga on seotud järgmised teenused:

Teenus 1: Eluasemepoliitika kujundamine
Elamuvaldkonna poliitika, arengukavade, sihtprogrammide ja välisabi projektide väljatöötamine ning elluviimine. Osalemine elamumajanduse sektori ja ehitussektori poliitikakujundamises ning õigusloomes. Tagatakse elamumajanduse areng, selleks vajalik stabiilne rahastamine ja siseriiklikult ning rahvusvaheliselt kokkulepitud eesmärkide saavutamine.

Teenus 2: Kahaneva rahvastikuga piirkondade korterelamute tehnosüsteemide ja kandekonstruktsioonide rekonstrueerimise toetamine
Lahendatakse kahaneva elanikonnaga piirkondade elamutega seotud probleemid, milles tuginetakse ka Vabariigi Valitsuse 15.02.2018 otsusele dokumendis "Tegevus- ja rahastamiskava kahaneva rahvastikuga piirkondade elamumajanduse ümberkorraldamiseks".

Teenus 3: Üürielamute rajamise investeeringute toetamine
Tagatakse mobiilsele töötajale vajalike üürieluruumide parem kättesaadavus üle Eesti ning soodustatakse investeeringuid avaliku sektori üürieluruumide rajamiseks.

Teenus 4: Kasutusest väljalangenud elamufondi lammutamise toetamine
Luuakse võimalused eluasemekeskkonna paremaks ja tõhusamaks planeerimiseks läbi amortiseerunud elamufondi lammutamise toetamise.

Teenus 5: Korterelamute rekonstrueerimise toetamine
Stimuleeritakse korterelamute rekonstrueerimist riiklike toetustega, mis võimaldab täita eesmärke seoses hoonefondi energiatõhususe ja sisekliima parandamisega.

Teenus 6: Väikeelamute rekonstrueerimise toetamine
Stimuleeritakse väikeelamute rekonstrueerimist riiklike toetustega, mis võimaldab täita eesmärke seoses hoonefondi energiatõhususe ja sisekliima parandamisega.

Teenus 7: Päikesepaneelide investeeringute toetamine
Taastuvast energiaallikast toodetud elektri osakaalu kasvu tõstmine energiabilansis ning energia tootmissüsteemist pärinevate saasteainete heitkoguse vähendamine.

Teenus 8: Lasterikastele peredele elamistingimuste parandamise toetamine
Kolme- ja enamalapseliste perede olemasoleva eluasemelaenu põhiosa tagasimakse vähendamise, eluaseme soetamise, püstitamise, ümberehitamise, renoveerimise või laiendamise, tehnosüsteemide või –võrkude rajamise, asendamise või muutmise kaudu aidatakse kaasa nende perede eluasemetingimuste parandamisele.

Tabel 8. Programmi tegevuse ja teenuste mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (2018)	Sihttase 1 (2020)	Sihttase 2 (2021)	Sihttase 3 (2022)	Sihttase 4 (2023)
Programmi tegevus: Eluasemepoliitika					
Riiklike toetuste abil rekonstrueeritud korterelamute eluruumide ja väikeelamute arv Allikas: MKM	8 313	13 450	18 590	23 730	28 870
Teenus 1: Eluasemepoliitika kujundamine					
Eluasemepoliitika vastab elamumajanduse pikale vaatele või pikaajalisele rekonstrueerimise strateegiale Allikas: MKM	Ei	Ei	Jah	Jah	Jah
Teenus 2: Kahaneva rahvastikuga piirkondade korterelamute tehnosüsteemide ja kandekonstruktsioonide rekonstrueerimise toetamine					
Rekonstrueeritud tehnosüsteemide arv Allikas: MKM	0	0	0	40	80
Teenus 3: Üürielamute rajamise investeeringute toetamine					
Riikliku toetuse abil rajatud või rekonstrueeritud üürielamute arv Allikas: MKM	0	10	20	23	23
Teenus 4: Kasutusest väljalangenud elamufondi lammutamise toetamine					

Kasutusest välja langemise järel toetuse abil lammutatud hoonete arv Allikas: MKM	53	85	100	115	130
Teenus 5: Korterelamute rekonstrueerimise toetamine					
Rekonstrueeritud korterelamute eluruumide arv Allikas: MKM	8 000	13 000	18 000	23 000	28 000
Teenus 6: Väikeelamute rekonstrueerimise toetamine					
Rekonstrueeritud väikeelamute arv Allikas: MKM	313	450	590	730	870
Teenus 7: Päikesepaneelide investeeringute toetamine					
Paigaldatud päikesepaneelidega hoonete arv Allikas: MKM	0	4	4	4	4
Teenus 8: Lasterikastele peredele elamistingimuste parandamise toetamine					
Toetust saanud leibkondade arv Allikas: MKM	2727	3070	3420	3770	4120